

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus, Dimars 3 d' Octubre de 1899

Num. 3.379

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerias d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
n provincials trimestre. 3
Extranjer y Ultramar. 6
Anuels, a preus convencionals.

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuades curacions y d' una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

es lo millor remey pera combatre per cro-nica y rebelde que sia tota classe de

La que paga més contribució de la provincia.

AGRICULTORS ALERTA

Visiteu lo magatzém de guanos de **A RIUDOMS**

Massó y Ferrando

Guano classe superior.—Id. de peix.—Cascos d' arengada pera adops de las hortallissas.

Magatzém á Riudoms y á Reus Vilá, num. 3.

Fabrica de flors artificials

DE

María Perpinyá

REUS.—Carrer Major, número 22.—REUS

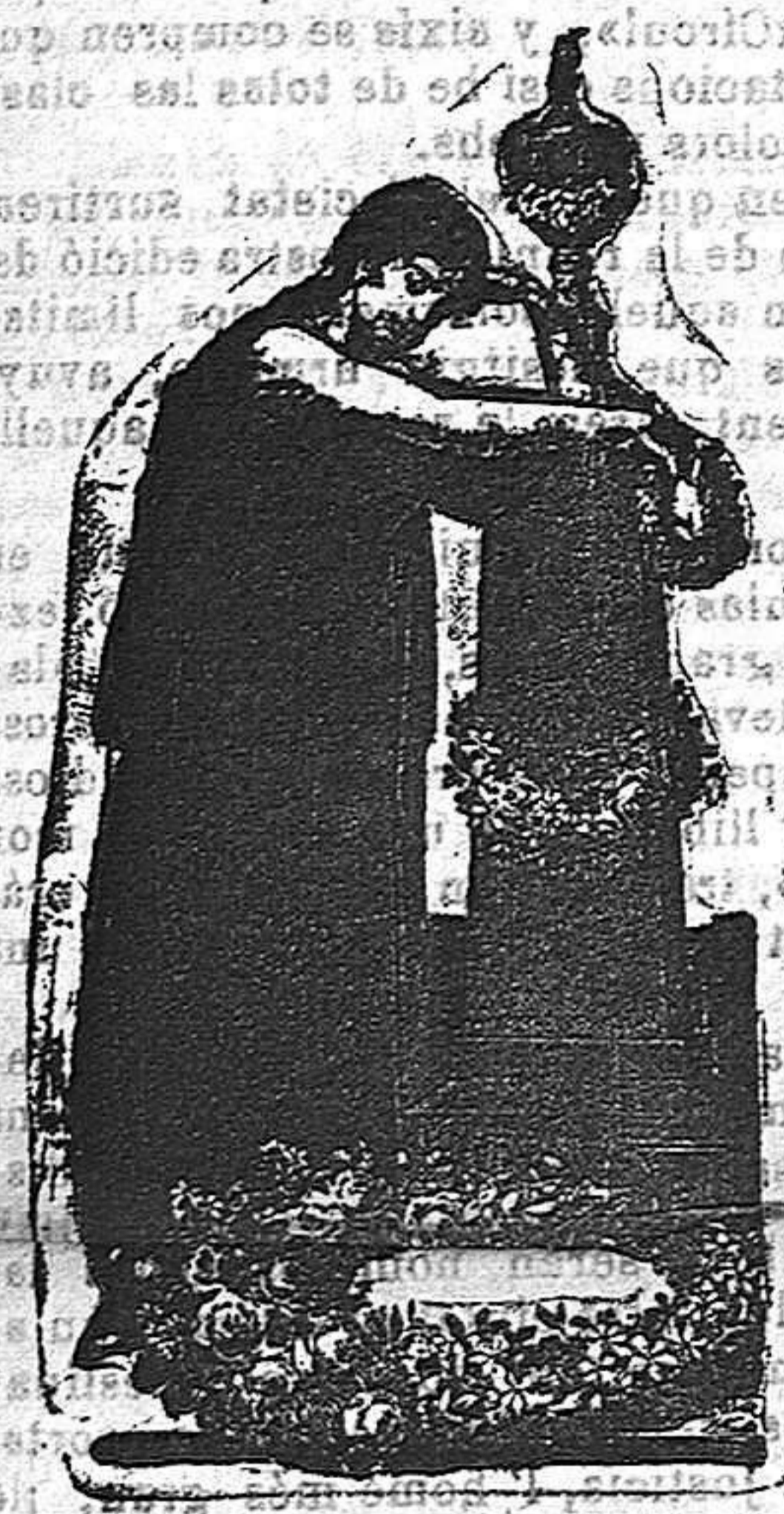
Com tots los anys en aquesta época hi ha un gran y variat surfit en coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinc y tela impermeable, medallons de diferents formas y classes, creus, pen-saments y altres objectes artístichs que en lo dia de difunts, solen colgar-se sobre las tombas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tote classes y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUHTS

NOTA.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

Secció doctrinal

La llengua catalana

y la regeneració d' Espanya

No'ls capiga cap dubte de que l' idioma que parlem n' es lo més rich del mon, ensemps que'l més lacónich y expressiu. No deix d' esser per lo tant una gran, ridiculesa y una falta de sentit comú lo de que un catalá despreciahi un llenguatje tan preciós, pera mastegar moltes vegadas altres llenguatjes eliminats, que per aquell accent papissot y aquell deix, tan meliadrós li sembla que son més fins que'l seu. Lo més natural es que un catalá que vulga expressarse ab finura estudihi be sa llengua materna, fentse cárrech de las bellas que conté, que son moltes, principalment en sos modismes y adagis; y deixant de recó aquest catalá sui generis que solen parlar en algunas comarcas d' aquestes anes, que no'ls paga al uy, pullat de la brostada que'ns ha dut á aquell punt, y de tota classe de paranias vulgares y corrompidas.

Allavors veurá aquest catalá que son idioma, parlat ab correcció, també vesteix y no'l entranca; donantli un to magestuós á sa persona; y es que'l nostre idioma no es com diuen sos detractors un dialecte brusch y rústech no; molt al contrari es un idioma viu y enter, y dels llenguatjes coneguts lo més macie y seriós pera ser parlat en las grans solemnitats, aixís com també lo més tendre y falaguer en sos idillis á la Naturelesa y al manifestar l' enguina d' un cor enamorat.

Pero la qualitat millor, y la que li otorgaria lo gran diploma d' honor en un concurs universal que se celebrés pera premiar al millor idioma, es la utilitat práctica que posseheix, la qual reflecta ja lo carácter practich y reflexiu d' eix poble tan aborrit de sos ignorants explotadors, com admirat de las nacions que tenen per norma l' avens.

Hi ha un adagi, y si no hi es, hi hauria d' esser, que diu:

Escoltant com parlarás
ja veurá de qué ets capás.

y efectivament: si'l llenguatje revela al individu, revela ab més intensitat encara lo carácter étnich de las nacionalitats.

Avuy lo poble reconegut pel més, practich y de més empremta es lo poble anglés; y colojant son modo d' expressarse ab lo nostre veurém que'l guanyem en quant á brevetat y senzillesa. Si'l comparém ab lo castellá salta á la vista dessegnida la nostra superioritat per aquest concepte.

Y com que provas son amors, aquí van unes quantes veus canas sense triar, tal com raián, y devont de sas traduccions comparém:

Catalá: pá—ví—oli—caró—gall—gat—gos—ase—bou—caball—molto.

Castellá: pan—vino—aceita—carne—gallo—gato—perro—asno—buey—caballo—carnero.

Catalá: 36 lletras y castellá: 51.

Descomptém lo 10 per cent per si en algunas paraulas surt lo compte al revés. Aixís no podré negarse no podrá dir ningú que som apassionats, y que portem l' aygua al nostre moli, y aixís y tot resulta que pera expressar una mateixa idea empleará un castellá un 22 per cent més de lletras que nosaltres, lo qual anyadit á las ganas d' enrahonar que ja per atavisme tenen los castellans fa que exclamen: planyenlos, pero planyenlos de cor á tots los pobles que n' heim de ser governats per gent tan eloquent, puig de retorica, eloquencia y fullaraca n' hi ompliran las buixas, pero de Heys sábiás n' hi donarán pocas, y de beneficis encara mespochs, ja que se'ls necessitan pera'l gasto de cartillos dels seus clássichs oradors.

RECORT ETERN

Pera'l dia 2 de Novembre próxim, se venen

LAPIDAS MORTUORIAS

de marbre, de varias classes y colors, ab un

50 PER 100 DE REBAIXA

y's grában las inscripcions de las mateixas, en mate, relleu, dauradas, etc., etc., á meytat de preu. Gratis la colocació en lo cementiri.

Taller de marbres de E. VILA

LLOYERA, 23.—REUS.—LLOYERA, 23.

NO CONFONDRES

Gran varietat en ximeneas, lavabos, fonts; picas de marbre á preus molt reduhits.

DOCTOR J. MIRÓ

OCULISTA

Consulta en Reus: Los dilluns y divendres de dos á cinch de la tarde, Arrabal de Santa Anna, 1, primer.

A Tarragoná: los demés dias de deu á una del mati y de tres á cinch de la tarde, havent travaldat son gabinet al mateix carrer de la Unió, 7, pimer.

Mentres aquesta gent tingui acaparada la política a Espanya, no es pas possible sa regeneració, ja que per això s necessitan fets y no paraules; y com que tots los regionalistas sense distinció de classes n' hem d' estar desenganyats d' aquesta gent, hem de procurar tots regenerar la nostra regio escumbrant tot lo exòtic y venenós pera nostras costums típicas y tota aquesta faramalla de vividors polítics que ab la bona intenció de fer una patria grande, una é indivisible no fan mes que ferse més odiats de las regions, ja que lo que volen es xuclarne sa sava en profit d' un centre burocràtic y tahul.

Per aixó totas las provincias espanyoles tenen lo deber de defensarse y comensant també per lo renaiement de las llenguas respectivas fins a lograr que quedi limitat á son terror, ó siga a las Castellas l' idioma castellá, que baix lo punt de vista práctic tan poch resultat ha de donarnos a tots.

Signém donchs per nostra part més catalans cada dia, y esforsemnos pera que nostras costums y diversions respirin los ayres sanitosos del Montserrat y Montseny, y no ls vulapons del Manzanares.

Lloyém per una franca y verdadera autonomia de Catalunya y si logrem com es de justicia lograrho que nostres diputats sigan catalans y en catalá parlin al reunirse en lo Congrés regional, allí veurém si se n fará de feyna parlant sols lo més precís, allí veurém si n sortirà d' elocuencia, pero per las cosas profitosas, allí veurém si se n resoldrán de problemas difícils, pero sempre pel sistema logarític, breu y exacte; y allí veurém que si un dia, equivocantse sos electors hi enviessin una especie de Romero Robledo catalá que s valgués del epigrama y de la barra per fer obstracció, no li valdria l' enginy, tant com en lo Congrés de Castella, ja que també l' catalá calamburs y frases que deixan aplanats.

A n' aquí, com á noble práctic, fins los xistes serian pesats en acció.

No dubtin de que si aquest estripa-cuentos seguis desbarrant y demanant la paraula á cada punt, acabaria lo president per enviarli una galleda plena d' aygua, y ab to énergich, ben catalá li diria:

—Concedeixo la paraula á S. S. pero li concedeixo també una galleda. Descalris y fessi l' favor de ficarhi els peus.

Ja veuen si fora més contundent aixó, que no lo es que li respondria un Silvels qualsevol: A S. S. se le oye, pero no se le escucha.

Nada que totas las ventatjas están á favor dels catalans y com á tal firmo.

JAUME VILA y RIERA.

Nostra bandera

Ingratitut.

Avuy que nostra bandera espatgera eplayra, y fe la honran en tenirla per dossier, avuy que aquesta bandera sense màcula, y més an iga que la de Castella, y que ha presidit y dut á la victoria als catalans en mil batallas, avuy aquestos provocadors é estrangers castellans y polítics d' ofici, que xuclan la sanch del poble y ab las sevas disbauxas é imprevisions l' han portada a la ruina, avuy alsan lo crit al cel, al llegir que s' ha aixecat la nostra Santa Bandera en mitj d' una salva d' aplausos y del cant de «Los Segadores», com si fos aixó una provocació contra la unitat d' Espanya. Si: verdaderament es una provocació contra la uniformitat del Estat espanyol, contra aquest estat de tiranía en que estém los catalans, estat de tiranía que n' ha portat la política castellana, pera que la burocracia castellana tingui una colonia que explotar: pero may es una provocació, si ls governs no ho volen, á la unitat d' Espanya.

La bandera catalana! Qué fora de la bandera de Castella si no l' hagues protegida la bandera catalana, y quanta ingratitude li han tingut los castellans! Alfons II d' Aragó ajuda al de Castella á la conquista de Cuenca (sigle XII); Jaume I Conquistador, conquista pera Castella l' regne de Murcia, tan rich com lo de Valencia (sigle XIII) Jaume II lo Just ajuda al rey de Castella contra ls moros, que se ll' hagueren menjat viu, posant siti á Almeria, que tingué d' abandonar per haver entrat en tractes ab los alarbs per debilitat lo rey de Castella; en Pere IV lo Ceremonios presta l' seu concurs en la batalla del Salado (1340); y, en fi, la grandesa de Castella li ve de la unitat y no de la uniformitat, ab la Corona d' Aragó, y nostra bandera aportava més territoris y més richs que la que tenia devall seu la bandera de Castella y aquesta ha anat perdent per la seva política absorbent é imperiosa.

Y qué ha fet Castella per Catalunya? ¡Ah! Lo que ha fet ha sigut portarnos una política tiránica y embrutidora, més propia de l' Africa que d' Europa; ens ha portat unas costums corrompudas y corruptoras, que no n' hi sentim grat, «el toreo» y «el fiamenquismo»; nos va portar á la miseria en temps de Carlos II no deixantnos comerciar ab las colonias americanas en justa paga d' haver tret los diners que s necessitaren pera fer lo viatge de descuberta porque Castella estava pobre y aparracada.

Allí hont onejava la bandera catalana, hi havia l' progrés, la civilisació, la llibertat; davant d' ella tots los pobles eran lliures, puig tots conservaren la seva autonomia. Que ho diguin, sino, Valencia, Mallorca, Rosselló, Córcega, Milan y Nápols y l' comtat d' Atenas; y devall de la bandera castellana, qué hi havia y qué hi ha? «En ninguna parte del reyno non se afaça justicia... en los lugares que no eran cercados

non moraba ninguno et en los lugares que eran cercados manteníanse los más de ellos de los robos et hurtos que facían. Muchas de las gentes del reyno desamparaban heredades et fueron á poblar los reynos de Aragon et Portugal.» Y las possessions d' América y demás d' Europa per qué han tirat al foch la bandera de Castella y s' han aixoplugat devall d' una altra, ó ha sota la seva mateixa bandera? Que ho digui l' «Heráldo» que segurament sab millor la Historia d' Espanya.

FR. FRANCI D' ILURO.

Circular de Correus

Lo director general de Comunicacions ha dirigit una circular als funcionarios del ram de Correus, excitant son zel y pregantlosi redoblin son esfor per que s' acabin las repetidas denuncias de la premsa periódica y dels particulars referents al extravio de periódichs, circulars de comers, mostrars y altres impresos, que obligan á la Direcció á recordar que las tarifas reduhidas senyaladas pera aquells objectes obeheixen á la necessitat de facilitar sa difusió per lo país com medi lo més adequat de contribuir al progrés intelectual y al foment de la riquesa dels pobles.

«No es, per tant—diu la circular—la consideració de que aquelles classes de correspondencia produheixen menors rendiments que altres al Tesor, motiu pera que sian menos ateses per los empleats del ram; avans bé, deuen mereixer la mateixa sollicitud é igual cuydado que quants objectes se confían per lo públich al servey de correus».

Deu vulgui y ls empleats que de la circular ne surtin los efectes que s' proposa l' director, evitant que aquest adopti, com á aixó diuen que s' troba disposat, severas midas contra ls que no compleixen sos preceptes.

CRÓNICA

Observacions Meteorológicas

del dia 2 d' Octubre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with 7 columns: Horas d'observació, Baròmetre aneroide, Grau d'humiditat, Pluja en 24 horas, Aigua evap. en 24 h., Estat del cel, Observ. particular. Data for 9m and 3t.

Table with 4 columns: TEMPERATURAS (Màxima, Mínim., Ter. tip.), VENTS (direcci., classe), NUVOLS (can.). Data for 9m and 3t.

Ans d' anir diumenge se celebrá en l' Institut de nostra ciutat la solemníssima obertura del curs académich de 1899 á 1900. La concurrència que hi assistí fou en extrém escassa, lo que n' causá viva estranyesa, ja que un acte tan important com lo que n' ocupa mereix que siga presenciat per totas las personas amigas de la instrucció, per totas las personas que estiman la cultura.

La presidencia estava ocupada per lo senyor Briansó y ls senyors Rodon, Carreras y Minguell.

Lo senyor Secretari llegí una ben escrita memoria per la que vegerem los contratemps que s' passaren en lo darrer curs.

Lo senyor Minguell, catedràtic de Religió y Moral llegí un brillant sermó demostrant en elocuentes párrafos, la necessitat d' inculcar en lo cervell de la joventut las ensenyansas religiosias, ja que sols la religió pot portar lo benestar general y la regeneració de la humanitat que tan delmada, per dissort se troba. Acabá sa ben entesa tasca dedicant un recort al director senyor Mata.

Seguidament se procedí la repartició de premis als alumnos que s' distingiren en lo darrer curs.

A continuació lo senyor Briansó feu ús de la paraula pronunciant un sermó plé d' elocuentes períodes agabant igual que l' senyor Minguell, dedicant un recort al senyor Mata y demostrant los desitjos de la Exma. Corporació Municipal, á la qual representava, de que recobri ben aviat la salut perduda y s' puga fer càrrech de la direcció del Institut.

Y acabá l' acte declarant obert en nom del Rey lo present curs académich.

Demá publicarem los noms dels alumnos premiats á fi de que ls serveixi d' estimul pera que segueixin en ver entussiasme per lo camí que tenen emprés.

A dos cuarts de tres de la tarde d' ahir se tirá d' una finestra del primer pis, de la casa núm. 15, del carrer de Sant Pau, la vehina del mateix, Antonia Serra y Gimenez, de 70 anys d' edat.

La desgraciada dona, que afortunadament no s' produhí cap ferida, fou conduhida al Hospital presa d' una desgracia causada pel dolor d' algunas contusions que s' causá al cap.

Varis industrials presentaran avuy á la Comissió organidora de las vinents festas protestant del acort ó projecte d' instalar la fira en lo passeig de Mata ó Sunyer y demanant que se celebri, com de costum, á la plassa de la Constitució.

Rahonada trobém la demanda ja que es segur que si s' tes com se diu resultarian perjudicats sos interessos; pero nosaltres creyém que fora molt antiestétich l' enfarfegar nostre principal plassa ab las casetas y paradas dels firetaires y que hi ha molts altres llocs apropiats y que son també molt céntricos.

Fors convenient que la Comissió estud'és detingudament aquest particular.

Lo conegut escriptor senyor Oliva y Bridgman ha donat á la estampa un tomet de versos baix lo títol de «Brometas, Corrandas y altres versos».

Las «Brometas» son versos tallats ab lo patró dels populars «Cent concells del Concell de Cent», no desmereixent d' aquestos per res ja que s' hi notá aquella sátira refinada y de bon género.

Los demás treballs que completan lo llibret son una mostra de la cultura literaria del senyor Oliva. Aquesta obreta se ven á preu de dos rals.

En lo teatre de la societat «Círcol Artístich Catalá» se posaren en escena lo passat diumenge, las bonicas comedias en un acte «Lo Pronunciament», «Cura de Mora» y «Las tres alegrías».

La execució que ls joves aficionats donaren á las mateixas fou bona encara que s' notá falta d' ensajos, no obstant se distingí d' un modo notable lo senyor Villarrubias que interpretá a la perfecció lo difícil paper de fondista de la «Cura de Mora», aixís com també la simpática senyoreta Bassedas que com sempre demostrá l' carinyo y la constancia que té en l' estudi.

Dissapte á la nit, en un espayós saló de la Societat «Círculo Republicano Histórico», se celebrá l' acte de llegir lo missatge de simpatia y felicitació que s' tracta d' enviar á París al inclit escriptor, lo gran defensor de la justicia, don Emili Zola.

Com tota la premsa local estigué representada, inútil es dir que no hi faltá nostra assistencia, puig tractantse d' una cosa purament patriótica, deslligada de tot color polítich, tots hi cabíam en aquella espayosa sala del mentat «Círculo», y aixís se compren que hi assistiren representacions casi be de totas las classes socials y de tots colors polítichs.

L' hora avançada en que de tal Societat surtirem nos privá donar conte de la reunió en nostra edició del diumenge, y ja que en aquella solzament nos limitavam á donar l' avis als que desitgin armarlo, avuy, encara que sussintament, farém la ressenya d' aquella vetllada.

La presidí lo senyor Pallejá, qui doná compte en brevis y sentidas paraulas del objecte de la reunió, exposant de passada los grans mérits, la may prou elaborada actitud de Zola davant una nació tan poderosa com Fransa, á qui ab perill de sa propia y grandiosa fama, de sa dignitat y llibertat, ab un, per tot lo mon repercutit, «Jo acuso», tragué d' un tristíssim y crás erro que estava á punt de fer la impopularitat d' una nació.

Y després d' algunas altres consideracions y demostracions d' agrahiment als concorrents, se doná lectura al indicat missatge, quina redacció inspiradíssima y aprobada per unanimitat.

Aixís es que no dubtém seran nombrosíssimas las firmas que ls vehins de nostra ciutat hi estamparan al peu d' un tan just com important document, destinat á agrahir tan perillosos treballs com los que ha portat á cap en defensa de la justicia, l' home més gran, jo gegant del segle dinou!

De tal acte tots ne surtirem molt ben impresionats.

Los pastissers de Valls han pres lo bon acort de rebaxar lo preu del pa 20 céntims per roba y encare no están del tot satisfets, puig que segons lo giró que prenguin los preus de las farinas pensen posarlo á 3'50 pessetas l' arroba lo de primera, ea compte de 3'80 que es lo preu á que ara s' paga.

També á qui á Reus nostres pastissers pensan fer lo mateix cuan... los hi regalín la farina.

La Cambra de Comers d' aquesta ciutat nos ha passat pera sa inserció lo següent telegrama:

«Exm. Ministre Hisenda.—Madrid.

Aquesta Cambra de Comers prega V. E. que ls blats estrangers sortits punts procedencia y despatxats pera Espanya avans fetza última Real ordre sian esceptuats del recarrech per considerarlo de justicia.

President, Quer.—Secretari, Abelló.»

Lo cobrador del Crédit Lyonnais, de Barcelona, D. Joan Castillo, que fa poch fou gravement ferit al anar á cobrar una lletra, ha millorat de tal manera de ses feridas que comensa ja á deixar lo lliç algunas horas cada dia.

Després d' haver estat á Valls, ahir arriba á aquesta ciutat, nostra particular amich lo diputat per la Circunscripció, D. Joan Cañellas, dirigintse desde aquí á Barcelona hont hi farà breu estada.

¡Vingan denuncias!

Dissapte, á las 5 de la tarde, se presentá á la impremta de «La Veu del Vallés», á Granollers, l' actuari don Dionis Pnig, comunicant al director d' aquell setmanari, que son darrer número havia sigut denunciat per ordre del Fiscal de l' Audiencia de Barcelona.

L' escrit, objecte de la denuncia, es una poesia original de D. J. Santamaría y Vinyals.

El jutjat, després de comunicada aquesta resolució, procedí á un detingut registre de l' administració y de la impremta d' aquell periódich.

Ab motiu del entrebanch sofert per nostre estimadíssim company de cause, tenim molt de gust en repetirli la expressió de nostre efecte.

Lo Govern alemany, per conducte de la casa de banca Guillerme Borrrell y C.ª de Madrid, ha satisfet al Tesor espanyol los 25 milions de pessetas import

de l'indemnització per la cessió d'Espanya a Alemanya de las islas Carolinas, Marianas y Palaos, excepció fetà de l'isla de Guamo.

Ha pagat la casa Borrell ab un taló à càrrech del Banc d'Espanya.

Aquesta quantitat s'aplicarà al pressupost d'ingressos corrent, en recorsos especials del Tresor.

Dihen de Valls:

«Toca à son terme en nostra comarca la recolecció de la cullita de garrofes, cullita que segueix en importància à la del vi. La d'aquest any, si be no pot reputarse de gran, tampoch ha d'estimarse com à petita, havent sigut mes que mitjana y sent lo fruyt de bona qualitat, pagantse lo nou, à 4 pessetas quintà, havent algunas partidas concertadas à 5'50 pessetas desde poch avans de la recolecció.

«La garrofa vella, ó sia la de la cullita del any passat, se paga à 5'50 pessetas quintà.

Ahir nit comensaren las classes, de vuyt à dos quarts de deu de la nit, en la Escola municipal, de la Plassa de Catalunya, que ab tant acert dirigeix l'aventajat mestre D. Sixto Laguna.

Hem rebut lo primer número del setmanari regionalista «La Veu del Segre», que ha comensat à veurer la llum à Lleyda.

Desitjem que nostre nou cofrere tingui llarga vida y desde ara li dihem que pot contar ab nostre humil apoy.

Per l'Inspector de mercats de aquesta Ciutat, foren decomissats è inutilizats lo diumenge passat, de la plassa mercat, tres cunills de bosch per trobarse ja en estat de descomposició, dos gallà ad verola, dos ab remitis y un ab differia.

Llegim en «La Veu de Catalunya» de Barcelona: «L'unic producte d'exportació que te Madrid, l'empleat, va sent cada dia pera Catalunya més car y més dolent.

Repetim avuy aixó à propòsit de lo que passà ahir à un amic nostre à l'Administració de Correus. S'acostà lo bon senyor respectuosament à la oficina ahont rebem els certificats, entregantne un dirigit à Lleyda. Llegí l' sobre l'empleat, cavilà una estona, y després de consultar alguns articles del reglament y un index geogràfic, tornà l'certificat, dihent que no hi havia cap població anomenada Lleyda, autorisada pera rebre certificats.

Alashoras, nostre amic li esplicà que Lleyda es la ciutat que ls castellans ne dihen Lérida. Mes, al compendre la seva ignorancia, l'empleat en lloch d'acceptar lo certificat, s'enfadà trayent à reluhir lo de «jergas inteligibles» y demés grollerías d'hidalgo.

Lo portador de la carta volgué respectuosament insistir, fent avinent al oficioista que si l' sobre digués London, ell l'acceptaria, ab tot y que la capital d'Inglaterra s'anomena en castellà Londres. Mes no hi avalgne res, y l' nostre amic tingué que entornarse ab tota la rahó, pero ab lo certificat à la butxaca pera estendre de nou la adreassa en la «malifina» lengua de Cervantes.

Realment los catalans ens queixem sols de vici, de l'administració d'Espanya!

Lo celebrat mestre Enrich Morera ha comensat à posar en música un llibret d'òpera en tres actes escrit per lo conegut y distingit crítich literari D. Ramon Pomés. Aquesta obra nova s'titularà «Lo bon compte».

En los molls del port de Barcelona comensa à notarse los efectos de las disposicions pressas per l'Aduana d'aquella capital, y en sa consecuencia, molts d'ells están plens de género.

En el exprés de Madrid degueren arribar ahir al matí, los Drs. Ferrán, Viñas, y Grau, metges municipals que aneren comissionats à Oporto.

Nostres apreciables lectors llegirán en la present edició un anunci de la ben reputada firma dels senyors Valentín & Cia., Banquers y Expendiduría general de loteria à Hamburgo, tocant à la loteria de Hamburgo y no dubtém que ls interessará molt, ja que s'ofereix per pochos gastos alcansar en un cas felis una fortuna ben important. Aquesta casa envia també gratis y franch lo prospecte oficial à qui ho demani.

Secció oficial

Centro de Lectura

Aquesta Junta de Govern, de conformitat ab l'article 19 del Reglament perquè s'engeix aquest Centre, ha acordat concedir entrada, sense pagar los correspondents drets, al que desitji ingressar com à soci de número durant tot lo corrent mes.

Lo que s'fa públich pera general coneixement. Reus l d' Octubre de 1899.—P. A. de la J. de G.—Lo Secretari, P. Pellicer Serra.

Registre civil

dels dias 30 de Setembre y l d' Octubre de 1899

Naixements

Pilar Tapiador Vidal, de Emili y Gertrudis.—Josepha Tapiador Vidal, de Emili y Gertrudis.—Jaume Nogués Valls, de Amadeo y Carme.

Matrimonis

Francisco Gibert Martí, ab Elvira Gibernau Domingo.—Joseph Martorell Gavarró, ab Carme Magrané Masden.

Defuncions

Catarina Marca Balada, 73 anys, Germanetes.

Secció religiosa

Sant d'avuy.—Sant Cándido.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesch

Demà aquesta Parroquia ab unió de la Tercera ordre del P. Sant Francesch celebrará la festa de son Sant Patró y Patriarca ab los següents cultes: A dos quarts de vuyt del matí tindrà lloch la comunió general à càrrech del Rvnt. Francesch Solé. A dos quarts de deu se cantarà l' Ofici solemne predicant lo reverent D. Joseph Fihueras y à las sis de la tarde s'acabarà la Novena ab sermó que dirà l' Rvnt. Cura Párruco d'aquesta Iglesia.

Religiosas de la Divina Providencia

Demà celebrarán la festa de Sco. P. Sant Francisco de Asis ab los cults següents:

Per lo matí à dos quarts de deu exposat S. D. M. se celebrarà un solemne ofici ab sermó que dirà un Pare del Sagrat Cor de Maria de la Selva; y per la tarde à las sis ab exposició se cantarà solemne Trissagi, seguirán los actes de la novena y s' donará fi ab los goigs de Sco. Patriarca.

Sant de demà.—Sant Francisco de Asis.

Anuncis particulars

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA

DE

SOLFEG, PIANO Y CANT

A DOMICILI Y EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATEU

Arrabal Santa Anna, 64, Entressol.

Curs especial pera senyoretas

CURRAS per vendre.

Informará Joan Mestres, picapedrè.

San Pancrás, 18.

COLEGI DE D. MAGDALENA MARTORELL

baix l'advocació de la

Inmaculada Concepció de Maria

Lo 15 del present mes quedarán obertas las classes correspondents à l' Instrucció primaria, elemental y superior, aixis com las referents à l' ensenyansa de tota classe de labors y la de cosit de roba blanca. Hi haurá també classes de Música, Dibuix y Francés.

Ditas ensenyansas estarán regentadas per la professora superior D.ª Angela Maleras.

Colegi de senyoretas

DIRIGIT PER

D.ª MARIA CORTINA

Mestra Superior, baix la advocació de

Nostra Senyora de Misericordia

Lo dia primer d' Octubre s' obrirá aquest nou centre d'educació y ensenyansa, organiat conforme exigeixen las modernas teorías educativas, en lo que s'podrán estudiar además de las materias que comprén la Instrucció primaria, las especials de tall y confecció de roba blanca, bordat, música, dibuix y francés comptant ab lo Professorat necessari pera la bona marxa de ditas ensenyansas.

Arrabal Santa Agna, núm. 45, segon pis

LLET PURA DE VACA

VACAS SUSSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ESCORIAS THOMA.—Véigis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse à casa Gambús, carrer de Vila (Bou) 12.

APRENT REPARTIDOR

Se necessita un en la Imprempta d'aquest diari.

Telégramas

Madrid 2.

Molts periódichs demanan lo relleu del general Jimenez Castellanos.

Es probable que en lo primer Consell de ministres se dicti aquesta mida.

Lo senyor Silvela regressará de San Sebastian lo dia 6 del corrent.

La cort estarà à Madrid lo dia 12 y las Corts reanudarán sas tasas à últims de mes.

Lo ministre de Foment continúa estudiant las reformas que podrá introduhir en son departament.

Creu no será procedent suprimir las Universitats que projectava, puig aixó donará lloch à variis conflictes.

L' «Imparcial» parla del sello catalanista que la «Unió» ha posat à la venda y diu den prohibirse la circulació de las cartas que porten adherits dits timbres.

Lo quise del govern telegrafia de San Sebastian ha celebrat una llarga conferencia ab l' embaixador d' Alemanya.

Segons lo senyor Silvela ha tingut per objecte tractar de la entrega, realisada ja, de las islas Carolinas, Palaos y Marianas.

En cambi hi ha qui atribueix major importància à la conferencia.

Lo consul d' Espanya à Oporto telegrafia que es inexacte que hegin ocorregut cassos de peste en variis pobles situats en las inmediacions de dita ciutat.

Telégramas particulars dihen que à Beguin occorregueren ahir 12 invasions y 7 defuncions.

Durant las últimas 24 horas han ocorregut à Oporto tres invasions.

Lo doctor Jorge ha proposat que s' cremen las casas dels apestats.

Paris 2.

Creusot.—Los obrers han renunciat à totas las pretensions respecte de las condicions materials del treball.

Londres.—Comunican de Durban que ha quedat interromput lo servey telegràfic ab Johannesburg y que s' consideran virtualment rompudas las hostilitats.

Constantinopla.—Han sigut assessinats gran número de armenis en Sivas, Van y Mouch.

Volskrust.—En la actualitat hi ha reunits 4,000 boers en la frontera de Natal.

La setmana próxima sortiran 200 irlandesos de Johannesburg pera reforzar als boers.

Las foras del Estat de Orange se concentrarán à Boshof y en la frontera del Noroest de Natal.

Cabo de Bona Esperansa.—Lo regiment de Berkhira se dirigirá aquesta nit a Naavport.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin. Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinarias condicions d' economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marxa silenciosa, gran llimpiesa, espay reduhit y facilissim maneig, ventatjas difícils d' obtenir ab altres sistemas. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian à voluntat, las velocitats mínima à màxima.

Los gastos d' oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerarse com nuls.

En aquestas oficinas se facilitarán cuanta classe de datos sían necessaris. Reus 9 Juny 1899.—Per la *Electra Reusense*, LO DIRECTOR.

Invitación para participar á la próxima GRAN LOTERÍA DE DINERO.

500,000

MARCOS
ó aproximadamente
PESETAS 750.000

como premio mayor pueden ganarse en caso mas feliz en la nueva gran Lotería de dinero garantizada por el Estado de Hamburgo

ESPECIALMENTE:

- 1 Premio á M 300000
- 1 Premio á M 200000
- 1 Premio á M 100000
- 2 Premios á M 75000
- 1 Premio á M 70000
- 1 Premio á M 65000
- 1 Premio á M 60000
- 1 Premio á M 55000
- 2 Premios á M 50000
- 1 Premio á M 40000
- 1 Premio á M 30000
- 2 Premios á M 20000
- 26 Premios á M 10000
- 56 Premios á M 5000
- 106 Premios á M 3000
- 206 Premios á M 2000
- 812 Premios á M 1000
- 1518 Premios á M 400
- 36952 Premios á M 155
- 19490 Premios á M 300, 200,
- 134, 104, 100, 73, 45, 21

La Lotería de dinero bien importante autorizada por el Alto Gobierno de Hamburgo y garantizada por la Hacienda pública del Estado, contiene billetes 118.000 de los cuales 59.180 deben obtener premios con toda seguridad.

Todo el capital incl. 58820 billetes gratuitos importa **Marcos 11.764.525**

ó sean aproximadamente **PESETAS 18.000.000**

La instalación favorable de esta Lotería está arreglada de tal manera, que todos los arriba indicados 59.180 premios hallarán seguramente su decisión en 7 clases sucesivas.

El premio mayor de la primera clase es de marcos 50.000, de la segunda 55.000, ascendiendo en la tercera á 60.000, en la cuarta á 65.000, en la quinta á 70.000 en la sexta á 75.000 y en la séptima clase podría en caso mas feliz eventualmente importar 500.000, especialmente 300.000, 200.000 marcos etc.

La casa infrascrita invita por la presente á interesarse en esta gran lotería de dinero. Las personas que nos envían sus pedidos se servirán añadir á la vez los respectivos importes en billetes de Banco, libranzas de Giro Mutuo, estendidas á nuestra orden, giradas sobre Barcelona ó Madrid, letras de cambio fácil á cobrar, ó en sellos de correo.

Para el sorteo de la primera clase cuesta:
1 BILLETE ORIGINAL ENTERO. PESETAS 9.—
1 BILLETE ORIGINAL MEDIO. PESETAS 4'50

El precio de los billetes de las clases siguientes, como tambien la instalación de todos los premios y las fechas de los sorteos, en fin todos los pormenores se verá del prospecto oficial.

Cada persona recibe los billetes originales directamente que se hallan provistos de las armas del Estado, como tambien el prospecto oficial. Verificado el sorteo, se envia á todo interesado la lista oficial de los números agraciados, prevista de las armas del Estado. El pago de los premios se verifica segun las disposiciones indicadas en el prospecto y bajo garantía del Estado. En caso que el contenido del prospecto no convendría á los interesados, los billetes podrán devolverse pero siempre antes del sorteo y el importe remitido será restituido. Los pedidos deben remitirse directamente lo mas pronto posible pero siempre antes del

20 de Octubre de 1899
Valentin y Comp.

Expediduría genera' de loterías
HAMBURGO
ALEMANIA.

Para orientarse se envia gratis y franco el prospecto oficial á quien lo pida

Secció comercial

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde del día

Interior	65'46	Cubas del 86	73'18
Orenses	13'30	Cubas del 90	61'25
S. Juan		Aduanas	95'50
Noris	54'50	Ob. 5 0/0 Almena	88'62
Fransas	47'45	Id. 3 0/0 Fransa	44'12
Filipinas	78'12		
Exterior	62'60	PARIS	
Paris	23'40	Norts	
		GIROS	
		Londres	31'20

Se reben órdes para operaciones de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valores cotisables de Bolsa. Descompte de coupons y compra de monedas d'or de tots los paisos.

J. Marsans Rof

Representant en heus: **JOAQUIM SOCIATS**

CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisació á Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	65'45	Aduanas	95'50
Exterior		Norts	54'50
Amortizable		Fransas	47'45
Cubas 1896	73'12	Orenses	13'30
Cubas 1890	61'12	Obs. 6 0/0 Fransa	86'28
Filipinas	78'12	Id. 6 0/0	44'12
Exterior Paris	62'60	Id. 3 0/0	
Paris	23'40	GIROS	
		Londres	31'20

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS
DE

Vinyas Americanas

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interés actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell á més de donarse compte dels importants temas que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebra en Sant Sadurní de Noya, s'hi troban explicadas ab claretat totas aquellas operaciones y cuydados que indispensablement requireix lo cultiu del nou cep americá, entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda; y alesia de la cepa y manera de cuydarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc.; etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blancs y rosats, y cuydados de que dehen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més práctichs y inteligents viticultors d'Espanya y Fransa; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, para que pugá compensar los costosos sacrificis que requireix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impressió, enquadrat á la holandesa y s ven en aquesta Imprenta, al preu de **UNA PESETA**.

PREA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

SALES DE STASSFURT

COMIADO FOSFATAT

COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFIT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més efíca, lo mes durader

baix garantía del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA